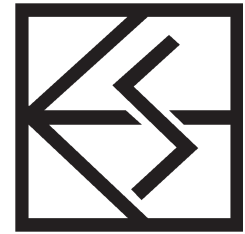

Tähelepanu – Emakeele Seltsi keeleviktoriin!

Koostanud Miina Norvik

I. Liivi keel

- a) Ühenda liivikeelsed laused nende eestikeelsete tõlgetega.

<i>Mi'n tubā u'm kilā sidāmtō.</i>	<i>Kalamehed seisavad mere ääres.</i>
<i>Jemā istāb mi'n kilgsō.</i>	<i>Minu maja on küla keskel.</i>
<i>Kalāmī'ed pīlōbōd mie'rnaigās.</i>	<i>Ema istub minu kõrval.</i>

- b) Leia liivikeelsed vasted eestikeelsetele tagasõnadele *keskel* ja *kõrval* ning seleta, milliseid sarnasusi/erinevusi märkad.
- c) Eesti etümoloogiasõnaraamatus on kirje *ai* : *aia* : *aia* 'seeliku (v särgi) äärispael'. Millise ülaltoodud liivikeelse sõnaga võiks *ai* seotud olla?

II. Oksapmin

On keeli, kus numbrite tähendus on seotud kehaosadega. Üks neist on oksapmini keel, mida kõneldakse Paapua Uus-Guineas. Näiteks numbriga kuus väljendamiseks võidakse lihtsalt näidata randmele ja öelda *dopa* 'ranne'. Järgnevalt on toodud numbrid ühest neljateistkümneni ning mõnel juhul ka vastava numbriga tähendus oksapmani keeles. Milliseid arve tähistavad selles süsteemis järgmised kehaosad: küünarvars, õlg, kael, kottinõel, biitseps, kõrv, väike Ats, silm.

1 – täitapper	7 –
2 –	8 – küünarnuki sisemine osa
3 – pikk Peeter	8 –
4 – nimetu Mats	12 –
5 –	13 –
6 – ranne	14 – nina

III. Korea keel

Korea keele kohta on öeldud, et see on üsna vaba sõnajärjega keel, st aluse, öeldise ja sihitise koht lauses võib varieeruda. *John andis Maryle raamatu* on võimalik öelda näiteks järgnevalt:

- 1) John i Mary eke chæk ül cu-əs'-ta
- 2) John i chæk ül Mary eke cu-əs'-ta
- 3) Mary eke John i chæk ül cu-əs'-ta

On siiski üks põhireegel, mis peab olema täidetud, et lause oleks grammatiline. Näiteks järgmised kaks lauset ei ole emakeelsele kõnelejale vastuvõetavad:

- 4) **John i Mary eke cu-əs'-ta chæk ül*
- 5) **John i cu-əs'-ta chæk ül Mary eke*

Võrdle esitatud viit lauset ja sõnasta põhisõnajärje varieerumise peamine tingimus.

(*i, eke, ül* – tähistavad vastavalt tegijat, omajat/saajat ja objekti)

Vastused palume saata Emakeele Seltsi e-posti aadressil es@eki.ee 1. märtsiks 2016. Võitjatele auhinnad!